

การพัฒนาเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมตามแนวโน้มการออกแบบแฟชั่นปี ค.ศ. 2014

ตะวัน ตันยะทะเล^{1*} และ นวัตร อุมาสิน²

Developing Costumes for Islamic Women According to the Trend of Fashion

Design in 2014

Tawan Tonyalae^{1*} and Nawatthakorn Umasin²

¹⁻² คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

¹⁻² Faculty Architecture, Rajamangala University of Technology Srivijaya

*Corresponding author. E-mail address: nood_nood@hotmail.com

Received February 10, 2017

revised June 9, 2017

accepted September 10, 2017

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาแนวทางการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมตามแนวโน้มการออกแบบแฟชั่นปี ค.ศ. 2014 และเพื่อพัฒนาลวดลายผ้าบาติกจำนวน 3 ลายและเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมจำนวน 3 ชุด ให้สามารถใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นการวิจัยแบบการพัฒนาค้นคว้า (Experimental Development) โดยการนำความรู้และประสบการณ์ด้านการออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ พัฒนาลวดลายผ้าและเครื่องแต่งกาย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) สุ่มในกลุ่มผู้ผลิตจำนวน 10 คน เครื่องมือการวิจัยแบบสัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากผู้ผลิตและผู้บริโภค รวมทั้งศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการแต่งกายของสตรีมุสลิม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนบรรยายเชิงพรรณนาความ จากนั้นทำการออกแบบลวดลายผ้าและออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมตามขั้นตอนการออกแบบเครื่องแต่งกายตามลำดับ โดยใช้พื้นที่ศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเก็บบาติก ตำบลสะเตง อำเภอยะลา ผลการวิจัยพบว่า การแต่งกายของสตรีมุสลิมมีวิธีการแต่งกายตามหลักการศาสนาอิสลามที่ต้องปกปิดมิดชิดและมีอิญาบสวมใส่เป็นเอกลักษณ์ การสวมใส่อิญาบหรือผ้าที่ใช้คลุมศีรษะ สวมใส่ด้วยความศรัทธาในพระผู้เป็นเจ้าและการสวมใส่ตามสมัยนิยมถ้าหากมีลวดลายจะไม่มียาลายสัตว์ ลายผ้านิยมใช้ลายเถาวัลย์ ใบไม้ และดอกไม้ จากการวิจัยได้สร้างลวดลายผ้าตามความต้องการของผู้ผลิตและผู้บริโภค เพื่อใช้ผลิตลวดลายผ้าจำนวน 3 ลาย ได้แก่ ลาย Watercolor Florals ลาย Heirloom Modern ลาย Weathered Florals และสร้างต้นแบบเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมจำนวน 3 ชุด ได้แก่ เครื่องแต่งกายลำลอง (Casual Wear) เครื่องแต่งกายชุดทำงาน (Business Wear) เครื่องแต่งกายชุดงานเลี้ยงสังสรรค์ (Party Wear) ทั้งลวดลายและต้นแบบเครื่องแต่งกายมีแนวโน้มการออกแบบแฟชั่นปี ค.ศ. 2014 ซึ่งสตรีมุสลิมสามารถใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

คำสำคัญ : พัฒนา, เครื่องแต่งกาย, วิถีชีวิต, สตรีมุสลิม

ABSTRACT

The objectives of this study are to; 1) explore designing methods of costumes for Islamic women according to the trend of fashion design in 2014, and 2) to develop three fabric patterns and three wearable costumes for Islamic women. The study employed experimental development as a methodology. Knowledge and experiences of fashion design and textile were applied in the designing fabric patterns and costumes. A purposive sampling technique was employed to gain ten clothing producers. Data were gained through interviews with the producers and customers. Previous literature and textbooks about costumes of Islamic women were reviewed for descriptive data analysis. In the later phase, the fabric patterns and costumes were designed according to clothing design procedures. The research was conducted at Kae Batik Community Enterprise Group in Sateng, Meuang, Yala. The results revealed that Islamic women dressed properly conforming to Islamic principles. They covered most parts of their body with a unique hijab on their heads.

This reflected their strong faith in God. However, some modern Islamic women preferred hijabs with artistic fabric patterns and avoided patterns of animals or other creatures. The most common patterns included vines, leaves, or flowers. Moreover, three fabric patterns, namely Watercolor Florals, Heirloom Modern, and Weathered Florals were created. They all served the producers' needs. In addition to this, three prototype costumes were shown including a casual wear, a business wear, and a party wear. The patterns and prototypes were influenced by the fashion trends in 2014, which Islamic women could wear in their daily life.

Keywords : Development, Costumes, Lifestyle, Islamic women

บทนำ

สังคมมนุษย์มีลักษณะความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างแสดงได้หลากหลายรูปแบบ ผ่านการปฏิบัติตามความเชื่อ ศาสนา ประเพณี ธรรมเนียมหรือความชอบ จนกลายเป็นวิถีชีวิต ความเชื่อศาสนาและความศรัทธาทำให้การปฏิบัติออกมาแตกต่างกัน เช่น ความเชื่อของชาวดอย ชาวเขาที่มีการแต่งกายแตกต่างกันตามเผ่าพันธุ์ที่ตนอาศัย ชาวศาสนาซิกข์จะมีผ้าโพกศีรษะ ชาวฮินดูก็จะแต่งกายสวมใส่ ด้วยผ้าสำหรับ และที่เห็นชัดอีกอย่างหนึ่ง คือ การสวมเสื้อผ้าแบบมุสลิมหรือผู้ที่นับถืออิสลาม การแต่งกายส่วนหนึ่งจากความเชื่อ ในการศึกษาผู้วิจัยจะทำการศึกษการแต่งกายของสตรีตามวิถีชีวิตของมุสลิมที่มีการสวมใส่ฮิญาบอันเป็นเอกลักษณ์ของสตรีมุสลิมออกแบบตามแนวโน้มการออกแบบแฟชั่นปี ค.ศ. 2014 เพื่อใช้ผลิตเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมตามแฟชั่นให้สามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ เหตุผลของการแต่งกายของมุสลิมไม่เพียงแต่จะมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องร่างกายของมนุษย์ให้พ้นจากสิ่งสกปรก แสงแดดและลมฟ้าอากาศเท่านั้น แต่การแต่งกายยังเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรม ศีลธรรมและรสนิยมของผู้สวมใส่ด้วย วัตถุประสงค์สำคัญของการแต่งกายตามหลักการของศาสนาอิสลามคือการปกปิดสิ่งฟุ้งเฟ้อของร่างกายโดยเฉพาะร่างกายของผู้หญิง ทั้งนี้เพื่อที่จะไม่ให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของเรือนร่างผู้หญิง กระตุ้นอารมณ์ทางเพศของผู้ชายซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นมาในสังคม (บรรจง บินกาชัน. 2541. น. 10)

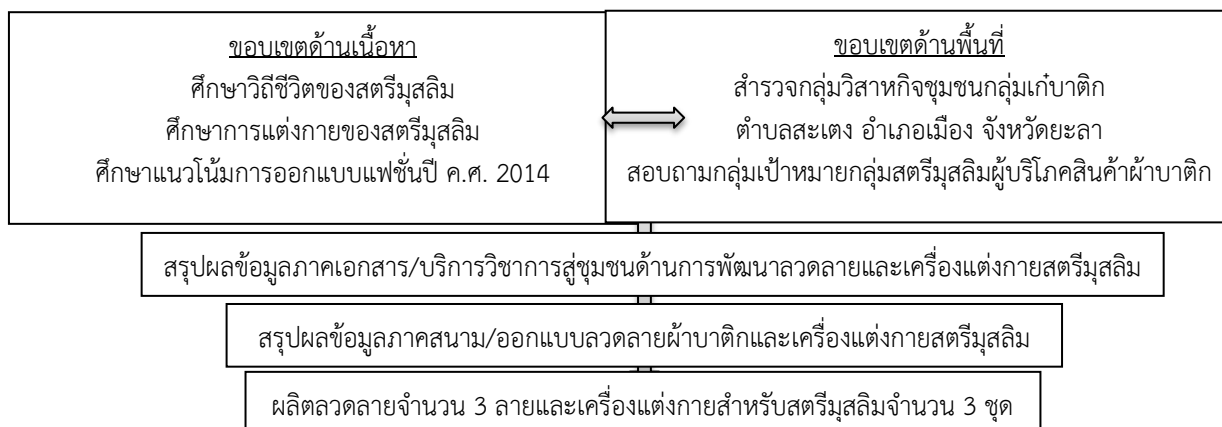
หลักคำสอนของศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจของมนุษย์ทุกคน แต่ละศาสนามีหลักปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไปตามความเชื่อ ศาสนาอิสลามซึ่งมีหลักปฏิบัติที่ชัดเจนในเรื่องการแต่งกายของสตรี หัวใจหลักของการแต่งกายสตรีมุสลิมคือการปกปิดร่างกายโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ ฮิญาบ ผ้าคลุมศีรษะของผู้หญิงมุสลิม ซึ่งศาสนาอิสลามระบุให้ผู้หญิงสวมผ้าคลุมผมจนปิดหน้าอกเพื่อเป็นการปกปิดร่างกายให้มิดชิดเป็นการสำรวม การคลุมผ้าของสตรีมุสลิมนั้นไม่ใช่ประเพณีของอาหรับ แต่เป็นบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม ฮิญาบ แปลว่า ปิดกั้น การคลุมฮิญาบของสตรีมุสลิม เป็นการปฏิบัติตามหลักธรรมที่สามารถทำได้ในชีวิตประจำวัน เฉกเช่นสตรีในศาสนาอื่นปฏิบัติธรรมนั่นเอง การมีคุณธรรมประจำตน ทำให้สังคมมีศีลธรรมลดปัญหาสังคมต่างๆ ได้ การคลุมฮิญาบของสตรีนั้น โดยบทบัญญัติจะเปิดเผยแค่ใบหน้าและฝ่ามือ ภาพที่ชัดเจนที่สุดของกระบวนการทำให้เป็นอิสลามที่ปรากฏแก่สังคมภายนอกคงได้แก่ การแต่งกายของสตรีมุสลิมในการใช้ฮิญาบคือผ้าคลุมศีรษะ พร้อมทั้งแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ปกปิดมิดชิด เหลือแต่ใบหน้าและฝ่ามือ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด. 2531. น. 245)

การเข้าร่วมสังคมด้วยการแต่งกายของสตรีมุสลิม ในปัจจุบันไม่ใช่ปัญหาในการดำเนินชีวิต จะเห็นว่าการแต่งกายของสตรีมุสลิมเริ่มแต่งกายในลักษณะที่มีส่วนร่วมกับสังคมมากขึ้น เพราะสังคมเปิดโอกาสและให้สิทธิเท่าเทียมกัน ส่วนใหญ่ให้สิทธิเสรีภาพสำหรับสตรีมุสลิมในการแต่งกายคลุมฮิญาบเพื่อเข้าร่วมสังคมทั่วไป และมีส่วนของผ้าคลุมศีรษะ แบบฮิญาบมาเป็นส่วนเพิ่มเติมในการแต่งกาย การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมจึงต้องพัฒนาให้เหมาะสมและถูกกาลเทศะ สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวันในแต่ละโอกาส และผู้วิจัยมองว่ารูปแบบเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมยังขาดความทันสมัยตามหลักสากล และออกแบบลวดลายให้สวยงาม เป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค การที่จะผลิตเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมให้ทันสมัยตามหลักสากลนั้น ผู้วิจัยอ้างอิงแนวโน้มการออกแบบแฟชั่นจากฐานข้อมูลด้านการออกแบบ MPD Click ซึ่งหลักการออกแบบแฟชั่นโดยทั่วไปนิยมเลือกมาเป็นฐานข้อมูลในการออกแบบและผลิตเครื่องแต่งกายแฟชั่นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจนการศึกษาเรื่องวิถีชีวิตของมุสลิม การแต่งกายของสตรีมุสลิมเพื่อพัฒนาลวดลายและต้นแบบเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมให้มีความเป็นสากลและสามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาแนวทางการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมตามแนวโน้มการออกแบบแฟชั่นปี ค.ศ. 2014
2. เพื่อพัฒนาลวดลายผ้าบาติกจำนวน 3 ลายและเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมจำนวน 3 ชุด ให้สามารถใช้ในชีวิตประจำวัน

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

วิธีการดำเนินวิจัย

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมตามแนวโน้มการออกแบบแฟชั่นปี ค.ศ. 2014 เป็นการวิจัยแบบการพัฒนาทดลอง (Experimental Development) เป็นการศึกษาอย่างมีระบบโดยการนำความรู้ที่มีจากการวิจัยและจากประสบการณ์ในด้านการออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ พัฒนาตลาดผ้าจำนวน 3 ลายและพัฒนาเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมจำนวน 3 ชุด ให้บริการวิชาการด้านการพัฒนาตลาดผ้าและการพัฒนาเครื่องแต่งกาย ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเก็บบาติก ตำบลสะเตง อำเภอมือเมือง จังหวัดยะลา ขอบเขตด้านเนื้อหาผู้วิจัยได้ศึกษาวิถีชีวิตของสตรีมุสลิม การแต่งกายและเครื่องแต่งกายของสตรีมุสลิม ศึกษาการออกแบบเครื่องแต่งกายแฟชั่น และศึกษาแนวโน้มการออกแบบแฟชั่นปี ค.ศ. 2014 ซึ่งได้ดำเนินการ ดังนี้ สำรวจความต้องการโครงการบริการวิชาการจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ความต้องการจากกลุ่มผู้บริโภคเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิม ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) สัมภาษณ์ในกลุ่มผู้ผลิต จำนวน 10 คน เครื่องมือการวิจัย แบบสัมภาษณ์จากกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรีกลุ่มเก็บบาติก สัมภาษณ์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลออกแบบตลาดผ้าและออกแบบเครื่องแต่งกาย

สรุปผลและอภิปรายผล

วิถีชีวิตการแต่งกายสตรีตามหลักการอิสลาม

สิ่งที่มนุษย์มีความโดดเด่นนอกเหนือจากเรือนร่างและด้วยความสามารถแล้วมนุษย์ยังมีความโดดเด่นในเรื่องการแต่งกายด้วยการสวมใส่ตามความชอบดังที่มีการพูดกันว่า ไก่งามเพราะขน คนงามเพราะแต่ง สำหรับผู้ศรัทธาทั้งสตรีและบุรุษที่มีหลักการของศาสนาอิสลามแล้ว หัวใจของเขาจะต้องไม่หลุดออกจากหลักการของศาสนาที่ได้ยึดถืออยู่ ในการแต่งกายของสตรีมุสลิม มีดังนี้

กฎและข้อบังคับในการแต่งกายของสตรีมุสลิม

ในอิสลามวัตถุประสงค์สำคัญของการแต่งกายคือการปกปิดสิ่งพึงละอายของร่างกายโดยเฉพาะร่างกายของสตรีทั้งนี้เพื่อที่จะไม่ให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของเรือนร่างสตรี กระตุ้นอารมณ์ทางเพศของบุรุษ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นมาในสังคม จึงได้วางหลักเกณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเสื้อผ้าที่ใช้ในการแต่งกาย มีดังนี้

หนึ่ง เครื่องแต่งกายจะต้องสะอาด ประณีต เรียบร้อย ดูสวยงาม เหมาะสมกับบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล เหมาะกับการดำรงตนในชีวิตประจำวันหรือการเคร่งครัดในศาสนา ไม่จำเป็นต้องหมายถึงการใส่เสื้อผ้าเก่าๆ เพื่อให้คนอื่นดูว่าตัวเองไม่ใส่ใจใต้อาโลกไม่แต่งกายให้คนอื่นดูถูกหรือมองเห็นเป็นตัวตลก **สอง** อิสลามไม่ห้ามการแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายที่มีราคาถ้าหากว่าฐานะทางครอบครัวเอื้ออำนวย ในขณะที่ยักกันอิสลามก็ห้ามการแต่งกายโดยที่มีเจตนาที่จะโอ้อวดความมั่งคั่งและความทะนงตนว่าเหนือกว่าคนอื่น **สาม** จำเป็นอย่างยิ่งต้องปกปิดร่างกายทั้งหมดโดยต้องปกปิดสิ่งพึงละอายของผู้สวมใส่สำหรับสตรีนั้นสิ่งที่พึงปกปิด(เอาเราะฮ์)คือทุกส่วนของร่างกายยกเว้นใบหน้าและฝ่ามือ **สี่** ต้องไม่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่รัดรูป แนบเนื้อ เสื้อผ้าที่โปร่งบาง หรือมีช่องที่ทำให้มองเห็นผิวหนังหรือเรือนร่าง **ห้า** เครื่องแต่งกายจะต้องไม่เหมือนกับเครื่องแต่งกายสำหรับบุรุษจะต้องไม่แต่งกายเลียนแบบเพศตรงข้ามของตน ต้องดำรงรักษาเอกลักษณ์แห่งเพศของตนไว้ **หก** อิสลามอนุญาตให้สวมใส่ผ้าไหมซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นผ้าที่มีความสวยงาม และมีราคาแพง ดังนั้นผ้าไหมจึงถูกอนุมัติให้ใช้ได้เฉพาะสตรี ซึ่งเป็นเพศที่รัก

สวรั้งามเช่นเดียวกับทองคำที่อนุญาตให้ใช้ได้เฉพาะสตรี หลักการของศาสนาอิสลามที่จำเป็นต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ในการสวมใส่เพื่อปกปิดร่างกายของสตรีมุสลิม เมื่อสตรีมุสลิมออกจากบ้านไปทำภารกิจ (อับดุลฆอนี บุนมาเลศ, 2558: ออนไลน์)

เหตุผลความสำคัญในการสวมฮิญาบของสตรีมุสลิม

การแต่งกายของสตรีมุสลิมที่เป็นเอกลักษณ์ที่เราเห็นชัดเจนคือการสวมใส่ผ้าคลุมศีรษะ การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ปกปิดมิดชิดและคลุมศีรษะให้เหลือไว้แต่ใบหน้าและฝ่ามือ ซึ่งถูกเรียกว่า ฮิญาบ เป็นมากกว่าผ้าที่คลุมศีรษะเพื่อปกป้องความร้อนหนาว เป็นมากกว่าการปกปิดสิ่งบังตาจากผู้คน และเป็นมากกว่าผ้าที่สวมใส่เพื่อความสวยงาม แต่การใส่ฮิญาบของสตรีมุสลิมยังอธิบายถึงความเชื่อและความศรัทธาของผู้ที่สวมใส่ด้วย และยังรวมถึงกริยา มารยาท การวางตัว ความละอาย และการสำรวมจิตใจที่อยู่ภายในด้วย เพราะเป็นบทบัญญัติของศาสนาที่บังคับให้สตรีสวมใส่ จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงความสำคัญของฮิญาบและเหตุผลของการสวมฮิญาบก่อนการทำการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิม ทุกภาพลักษณ์ของเธอสื่อถึงทัศนคติหรือค่านิยมของอิสลาม ตามคำสอนจากคัมภีร์อัลกุรอาน “โอ้มุฮัมมัด จงกล่าวแก่หญิงผู้ศรัทธาทั้งหลายให้พวกนางลดสายตาของนางลงต่ำและให้ปกป้องของพิงสวณของพวกนางและจงอย่าอวดเครื่องของนาง เว้นแต่ที่เปิดเผยและให้ปิดด้วยผ้าคลุมศีรษะของนางตลอดมาถึงอกของนาง ฯลฯ” ส่วนคำสอนหนึ่งเกี่ยวกับการแต่งกายของสตรี ท่านศาสดา (คือล้า) กล่าวว่า “เมื่อผู้หญิงบรรลุนิติภาวะแล้วก็ไม่เป็นการสมควรที่จะเผยส่วนต่างๆ ของร่างกายให้ผู้อื่นนอกจากส่วนนี้ แล้วท่านก็ชี้ไปที่ใบหน้าและฝ่ามือทั้งสอง” (เสาวณี จิตต์หมวด, 2531. น. 245-246)

การสวมใส่ฮิญาบ มีเหตุผลในแต่ละด้าน ดังนี้ **ด้านสังคม** ส่วนหนึ่งมาจากความรู้สึกไม่ปลอดภัย ฮิญาบมีอยู่เพราะการขาดความปลอดภัยที่มนุษย์รู้สึกในอดีตการขาดความปลอดภัยมีอยู่เป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับการที่ไม่มีความปลอดภัยในทรัพย์สินเงินทองและไม่มีความปลอดภัยในเรื่องที่เกี่ยวกับสตรีด้วยเหมือนกันยิ่งในยุคสังคมปัจจุบันการแต่งกายที่มิดชิดย่อมทำให้เกิดการอนาจาร ได้น้อยกว่าการแต่งตัวโป้เปลือยหรือสั้นจนเกินแน่นอน **ด้านจริยธรรม** เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล เรื่องนี้มาจากการหึงหวงของบุรุษ บุรุษมีอำนาจครอบครองสตรีเพื่อว่าบุรุษจะได้รับความสำคัญจากเธอเพียงผู้เดียว เขาต้องการจะถือสิทธิ์ ในตัวเธอและเธอผู้สวมใส่ฮิญาบก็พอใจกับการสวณไว้ซึ่งสามีของเธอเช่นกันคือความเข้าใจผิด ถ้าคิดว่าการดำเนินตามหลักการอิสลามเป็นความกล้าหาญหรือด้อยพัฒนา (อับดุลฆอนี บุนมาเลศ, 2558: ออนไลน์)

ดังนั้น ผู้ที่คลุมฮิญาบจึงไม่ใช่ยอมรับแค่ผ้าผืนหนึ่งมาคลุมเรือนร่าง หากแต่เป็นการยอมรับหลักการทั้งหมดที่มากับผ้าผืนนี้มาคลุมจิตใจด้วย นั่นคือหลักการแห่งอิสลาม ซึ่งครอบคลุมทุกรายละเอียดของชีวิต

การแต่งกายของสตรีมุสลิมตามโอกาสต่างๆ

สตรีในทัศนะของอิสลามเป็นผู้ที่มีเกียรติศักดิ์ศรีมีความเป็นอิสระเป็นของตนเอง ตลอดจนมีสิทธิพื้นฐานในการแสดงความสามารถเท่ากับบุรุษ สตรีมุสลิมมีสิทธิในการมีอิสระที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สิน สิทธิในการศึกษา สิทธิสตรีในการรักษาสุขภาพของตนเอง สิทธิในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในสาธารณะจึงสามารถร่วมงานตามโอกาสต่างๆ ได้ สิทธิที่จะได้รับความเคารพในทัศนะของอิสลาม สามารถทำธุรกิจใดก็ได้ที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม ความสำคัญและคุณค่าต่างๆ ของการประกอบอาชีพในอิสลามการงานนั้นควรเป็นงานที่ทำให้เกิด ความสงบมั่นทางจิตใจ เป็นการทำงานที่ต้องชำระรักษาไว้ซึ่งหลักการศาสนาอิสลามมีการให้สิทธิเสรีภาพเช่นเดียวกับบุรุษและให้เสรีภาพในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมภายนอกพร้อมกับศาสนาอื่นๆ ดังนั้นในการใช้ชีวิตของสตรีมุสลิมอยู่ในสังคมภายนอกจึงมีวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกับศาสนาอื่นๆ ด้วยเช่นกัน การแต่งกายจึงต้องเหมาะสมและถูกต้องตามโอกาสจึงเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาว่าต้องแต่งกายอย่างไร

การดำรงชีวิตในกิจกรรมต่างๆ สตรีมีบทบาทมากขึ้น อิสลามไม่เคยกดขี่สตรี ให้ความปกป้องและให้เกียรติสตรี ในปัจจุบันเห็นได้ว่าสตรีอิสลามทำงานและร่วมงานสังคม การแต่งกายจึงต้องพิถีพิถัน การแต่งกายของสตรีมุสลิมในบางพื้นที่จะเน้นสีสันทัน มีความสดใส แม้ว่าการสวมใส่เสื้อผ้าที่โดดเด่นโดดเด่นจนเกินไปอาจไม่เหมาะสมตามหลักการ อิสลามส่งเสริมให้ใส่เสื้อผ้ามีความสวยงามคู่ควรแก่สตรี แต่ต้องเป็นไปตามหลักอิสลาม ฮิญาบเป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ การแต่งกายของสตรีมุสลิมสมัยใหม่จึงแสดงผ่านการสวมใส่ผ้าฮิญาบ รูปแบบที่มีความทันสมัยและเหมาะสมตามโอกาสซึ่งเป็นไปตามวันสำคัญทางศาสนา ดังนี้

วันอิดิลฟิตรี วันที่กลับมาสู่การเว้นจากการถือศีลอดเป็นวันแห่งการรื่นเริงแต่ต้องอยู่ในขอบเขตการสังสรรค์ตามหลักการอิสลาม สตรีมุสลิมสวมใส่เสื้อผ้าใหม่ สีสันสดใสสวยงาม รูปแบบชุดงานเลี้ยงสังสรรค์ อิสลามส่งเสริมให้หาเสื้อผ้าชุดใหม่เป็นรางวัลแก่ตัวเองเป็นชุดที่ดีที่สุดที่มี หรือที่หาได้ วันนี้ส่วนใหญ่ทุกคนจะพบปะเครือญาติเพื่อการขอภัยซึ่งกันและกันที่ได้ล่วงเกิน หรือที่เคยทำอะไรมิดใจกันบ้างก็ควรอภัยต่อกัน การแต่งกายจึงต้องเหมาะสมเพื่อเป็นเกียรติต่อตนเองและผู้อื่น

วันอิดิลอฎฮา เป็นการฉลองรื่นเริงเนื่องในการสำเร็จจากการประกอบพิธีฮัจญ์ จะมีการเชือดพลีหรือการทำกุรบาน สตรีมุสลิมสวมใส่เสื้อผ้าใหม่ สีสันสดใสสวยงาม รูปแบบชุดงานเลี้ยงสังสรรค์ ซึ่งไม่แตกต่างจากวันอิดิลฟิตรี

วันเมาลิด วันคล้ายวันเกิดของท่านศาสดามุฮัมมัด (ศ็อลลา) เป็นกิจกรรมที่ชาวมุสลิมปฏิบัติสืบทอดกันมาเพื่อการรำลึกถึงคุณูปการของศาสดามุฮัมมัด (ศ็อลลา) ที่มีต่อศาสนาอิสลาม องค์กรบางแห่งจัดงานเพื่อระลึกถึงท่านศาสดา สตรีที่มีโอกาสไปร่วมงานต้องแต่งกายให้สวยงามตามทัศนะอิสลาม สตรีมุสลิมแต่งกายชุดงานเลี้ยงสังสรรค์รูปแบบที่สวยงาม เพราะไม่ใช่งานสังสรรค์หรือรื่นเริง

วันทำบุญสุสาน ทุกคนร่วมรับประทานอาหารอันคัมภีร์อัลกุรอานบริเวณหลุมฝังศพของญาติที่เสียชีวิตไปแล้ว สตรีมุสลิมสวมใส่เครื่องแต่งกายล้าลอง

แนวทางการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมลักษณะของการสวมใส่ฮิญาบในแบบต่างๆ

ภาพ 1 ฮิญาบ (Hijab)

ที่มา : www.stylonica.com/hijab-styles

1. Hijab Modern มีแบบและสีสันทันสมัย โดยใช้ผ้าสีเหลี่ยมที่ปกปิดทั้งศีรษะ ลำคอ แต่ไม่ปิดใบหน้า นิยมกันมากในประเทศแถบตะวันตกสวมใส่ได้หลายโอกาส

ภาพ 3 คิมาร์ (Khimar)

ที่มา : www.pinterest.com

3. Khimar ผ้าสามเหลี่ยมแบบใหญ่ คลุมยาวลงมาถึงบริเวณเอว นิยมกันมากในชุดทำงานแบบสุภาพ

ภาพ 2 อัล-อามีร่า (Al-Amira)

ที่มา : www.trendfashion2013.com/alamira-hijab

2. Al-Amira ใช้ผ้า 2 ชั้น เหมือนหมวกที่ใช้คลุมแบบศีรษะ ใช้ร่วมกับผ้าอีกชั้นที่เย็บเป็นปลอกมีปลายเปิดทั้ง 2 ด้าน นิยมกันมากในชุดล้าลอง

ภาพ 4 เชย์ล่า (Shayla)

ที่มา : www.pinterest.com

4. Shayla ผ้าคลุมแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ใช้คลุมแบบพันรอบศีรษะติดด้วยเข็มกลัดบริเวณไหล่ นิยมกันมากในชุดงานเลี้ยงสังสรรค์

ภาพ 5 ชาดอร์ (Chador)

ที่มา : www.pinterest.com

5. Chador ผ้าคลุมใหญ่สีดำยาวถึงพื้น โดยคลุมทับชุดด้านในที่มีการคลุมฮิญาบไว้อีกชั้นหนึ่ง นิยมกันมากในชุดงานเลี้ยงสังสรรค์

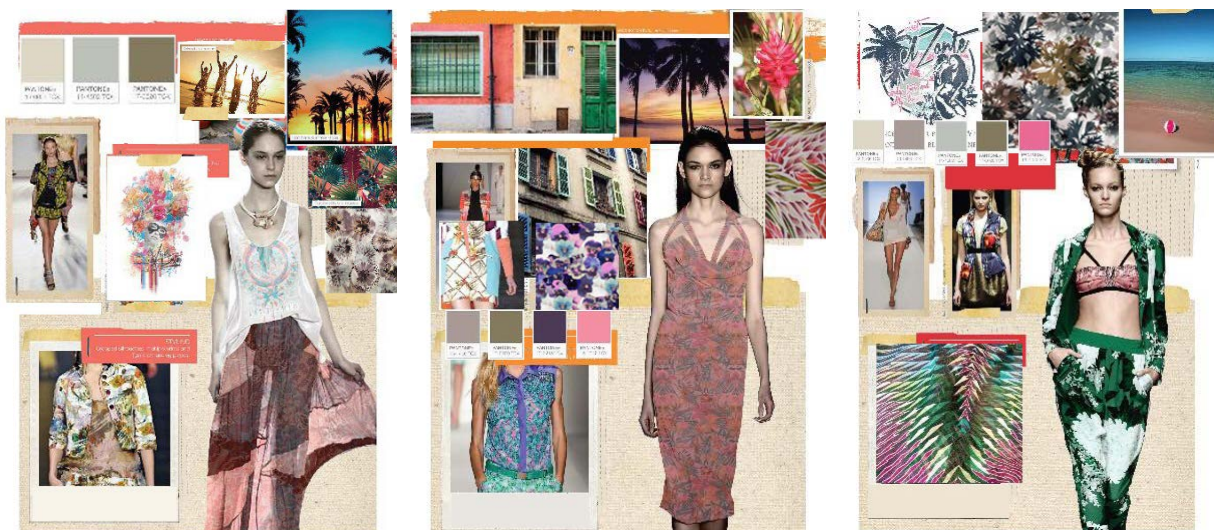
ภาพ 6 นิกอบ (Nigab)

ที่มา : www.in-islam.com/niqab-in-islam

6. Nigab การคลุมแบบที่ปิดใบหน้าครึ่งล่างโดยเปิดช่องที่เป็นดวงตา ใช้ร่วมกับผ้าอีกชั้นที่ใช้ปิดส่วนที่เป็นดวงตาและคลุมด้วยผ้าผืนใหญ่สตรีมุสลิมบางกลุ่มนิยมสวมใส่ (คาริน. 14. น. 137)

แนวทางการออกแบบลวดลายและเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมตามแนวโน้มการออกแบบแฟชั่น ปี ค.ศ. 2014

ตาราง 1 แนวโน้มหลัก MPD Click แนวโน้มที่ 1 ความมีชีวิตชีวา\

Collection 1 ขายหาดกับความร่วมสมัยการเฉลิมฉลอง ความมีชีวิตชีวาและความสนุกสนาน ลวดลายภาพกราฟฟิค ดอกไม้ขนาดใหญ่ในป่าเขตร้อนลวดลายพิมพ์ที่มีสีสันสดใส สีสันได้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติ วัตถุดิบเนื้อผ้ามีความเบาสบาย โครงร่างเงาตัวหลวมสวมใส่สบาย

Collection 2 ความสนุกสนานสไตล์คนเมืองริมทะเล ลวดลายผ้าพิมพ์ดอกไม้แรงบันดาลใจจากดอกไม้พื้นเมือง สีสว่างสดใสเหมาะกับฤดูร้อนการตกแต่งชิ้นผ้าแยกชิ้นดูสบายๆ การตัดเย็บที่ประณีตแสดงถึงความเป็นผู้หญิงให้ความรู้สึกเป็นทางการ ในขณะที่ดูสนุกสนาน

Collection 3 แสดงอารมณ์เมื่ออยู่ชายหาดที่ดูผ่อนคลาย จะเน้นลวดลายฤดูร้อน วิถีชีวิตชาวเลที่มีความทันสมัย สไตล์การสวมใส่แบบสบายๆ สีสันมาจากทิวทัศน์เขตร้อนรายละเอียดการตกแต่งชิ้นผ้าแยกชิ้นสไตล์ดูผ่อนคลาย เน้นการประดับชิ้นส่วนของสี

ตาราง 2 แนวโน้มสนับสนุน MPD Click แนวโน้มที่ 2 จินตนาการ

Collection 1 รูปแบบชุดที่เรียบง่ายไปจนถึงชุดแบบกึ่งทางการสู่ทาลอง การรวมสีสัน (Playful Color) เลือกใช้เป็นสีแฟชั่น

Collection 2 สีสันโทนสีสว่างสดใสผสมผสานโทนสีอ่อนหวาน (Pastel) เลือกสีสดใสโทนสีเหลืองเป็นสีแฟชั่น

ที่มาของการออกแบบลวดลายผ้า

แนวความคิดในการออกแบบ (Inspiration of Design) ผู้ออกแบบจะต้องรู้จักการเลือกใช้รูปทรงของสิ่งต่างๆ มาเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ ในทางวิชาการถือว่ารูปทรงต่างๆ นั้นเป็นครู ในการออกแบบลวดลายผ้าสำหรับสตรีมีลวดลายรูปทรงที่เหมาะสมตามกฎเกณฑ์ของศาสนา คือ รูปทรงของธรรมชาติเป็นสิ่งดลใจ (Natural's Inspiration) ได้แก่ พืช (Plant's Inspiration) ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้, ต้นทรงสูง เตี้ย เลื้อย, ใบเหลี่ยม ใบกลม ใบแฉก ใบฝอย เป็นต้น (สารคดี 2528. น. 33) ลวดลายผ้าที่สตรีมีลวดลายนิยมนำมาออกแบบและตัดเย็บเครื่องแต่งกาย คือ ผ้าลายธรรมชาติ (Natural pattern) เป็นผ้าที่นักออกแบบได้รับแรงบันดาลใจมาจากสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น พืช คน สัตว์ สิ่งแวดล้อม แต่ลวดลายเด่นๆ ที่สตรีมักนำมาใช้ในการตัดเย็บเสื้อผ้า ส่วนมากจะเป็นผ้าลวดลายดอกไม้ ใบไม้ เพราะเป็นลายที่ให้ความอ่อนหวานนุ่มนวล และช่วยส่งเสริมให้มีความเป็นผู้หญิงมากขึ้นด้วย (พัชรา (เสนาณรงค์) อุทิศวรรณกุล. 2550. น. 189)

การบริการวิชาการกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรีกลุ่มเก่าดึกจังหวัดยะลา

คารินทร์ พรหมนิมิต เกิดเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2518 อยู่บ้านเลขที่ 7 ถนนคุปตาสา ซอย 2 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ได้มีการจัดกลุ่มทำผ้าบาติกขึ้นในชุมชน และทำการเปิดสอนให้กับผู้ที่สนใจในการทำผ้าบาติก เริ่มต้นด้วยการตั้งชื่อกลุ่มเยาวชนบาติกแฮนด์เพนต์ ได้รับการรับรองจาก โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือ โอท็อป (OTOP) ยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก ระดับ 3 ดาวในปี 2552 และผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกระดับ 4 ดาวปี 2553 และในปี 2560 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นเก่าดึก

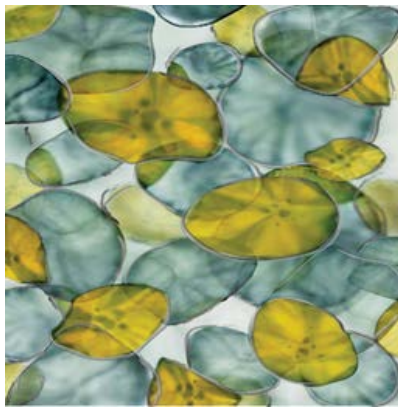
จากอดีตที่มีเพียงการทำผ้าบาติกเพียงอย่างเดียว จำหน่ายเพียงผ้าผืนและกลุ่มผู้บริโภคก็นำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ตามความต้องการ ปัจจุบันได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อรองรับตลาดและความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่มีทั้งสตรีกลุ่มวัยทำงานตอนต้นและกลุ่มวัยทำงานตอนกลาง รวมทั้งกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มสตรีมีลวดลาย เนื่องจากอยู่ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีมุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก สมาชิกในกลุ่มเห็นความสำคัญของผู้บริโภคและเพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย จึงมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น ลวดลายผ้าบาติกที่มีการลงสีโดยการวาดหรือแต่งแต้มด้วยสีสันทันและลวดลายใหม่ๆ ผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรี เสื้อ กางเกง และกระโปรงสำหรับสตรี เป็นต้น (คารินทร์ พรหมนิมิต สัมภาษณ์. 5 กันยายน 2556)

กลุ่มเก็บาดิกมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วเนื่องจากมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนสนับสนุน ให้ข้อมูลแนวทางต่างๆ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งทางกลุ่มเก็บาดิก มีความพร้อมในการพัฒนาให้ก้าวหน้าสู่ความเป็นสากลและรองรับตลาดที่เพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันมีสมาชิกในกลุ่มมากกว่า 10 คน ทุกคนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาลวดลายผ้าบาติก

จากการศึกษาแนวโน้มการออกแบบแฟชั่นปี ค.ศ. 2014 เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบ ผู้วิจัยได้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และลงพื้นที่ภาคสนามโดยนำข้อมูลไปเผยแพร่บริการวิชาการให้แก่กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรีกลุ่มเก็บาดิก จังหวัดยะลา ตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีความต้องการพัฒนาด้านลวดลาย เพราะ มีกลุ่มลูกค้านิยมผ้าบาติกเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้รับข้อมูลความต้องการในการพัฒนาลวดลายผ้าบาติกมาพอสมควร และพัฒนาลวดลายผ้าบาติกตามแนวโน้มการออกแบบแฟชั่นปี ค.ศ. 2014 จากฐานข้อมูลด้านการออกแบบแฟชั่น MPD Click ผู้วิจัยได้ออกแบบจำนวน 6 ลาย ดังนี้

ตาราง 3 แบบร่างลวดลายจำนวน 6 ลาย ออกแบบโดยผู้วิจัยตะวัน ตันยะแหละ

		
ลาย Sketchy Florals	ลาย Tropical Florals	ลาย Kaleidoscope Florals
		
ลาย Watercolor Florals	ลาย Heirloom Modern	ลาย Weathered Florals

การผลิตลวดลายผ้าของกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรีกลุ่มเก็บาดิก

การทำผ้าบาติกแบบระบายเป็นการทำให้เกิดลวดลายจากเส้นเทียนที่เขียนแล้วนำมาลงสีโดยการแต่งแต้มด้วยสีอย่างละเอียดอ่อน มีความประณีต สวยงาม อย่างหลากหลายของสี ตามอารมณ์ที่สะท้อนถึงความรู้สึกและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ ของผู้ผลิต(นฤมล ปิ่นวิศุทธิ์. 2555. น. 113) การทำผ้าบาติกแบบพิมพ์เทียน ได้กล่าวมาแล้วว่าแบบพิมพ์เทียนหรือบล็อกเป็นอุปกรณ์ที่ใช้พิมพ์ ส่วนใหญ่ทำด้วยโลหะ ไม้ กระดาษ หรืออาจจะเป็นวัสดุอื่น ๆ ก็ได้ มีด้ามจับเพื่อสะดวกในการใช้พิมพ์ และมีแท่นรองสำหรับการพิมพ์ แบบพิมพ์จะทำลวดลาย ตามแบบที่สร้างขึ้น และการพิมพ์โดยแบบพิมพ์จะทำให้ได้ลวดลายซ้ำกัน (ยุพินศรี สายทอง. 2553. น. 104)

ผลการวิจัยจากการลงพื้นที่ สัมภาษณ์ สอบถาม และแบบประเมิน ได้ทำการคัดเลือกลวดลายเพื่อผลิตผ้าบาติก วิธีการคัดเลือกโดยตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตผ้าบาติก ดารินทร์ พรหมนิมิต ตำแหน่งประธานกลุ่ม ซึ่งเป็นผู้คัดเลือกเพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตและตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิม กลุ่มผลิตภัณฑ์ได้ผ้าบาติกลวดลายใหม่จำนวน 3 ลาย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ลาย Watercolor Florals

ลาย Heirloom Modern

ลาย Weathered Florals

ภาพ 7 ผลการวิจัยผ้าบาติกลวดลายใหม่

ที่มา : ตะวัน ตันยะแหละ

ลาย Watercolor Florals ลวดลายภาพกราฟฟิคสีสดใสได้แรงบันดาลใจจากดอกไม้ขนาดใหญ่ในธรรมชาติวัสดุผ้าซาติน เป็นเนื้อผ้าที่มีความเบาสบายๆ เหมาะสำหรับชุดที่มีโครงสร้างงอตัวหลวมสวมใส่สบาย โทนสีประกอบด้วย สีพื้นฐานคือ สีเทา สีแฟชั่นคือสีเหลือง วิธีการสร้างลาย ใช้ดินสอร่างเป็นวงกลมและวงรี จากนั้นระบายสีโดยใช้พู่กันจุ่มสีทาสร้างลวดลายดอกไม้ไล่ระดับจากอ่อนไปเข้ม เว้นช่วงจังหวะไว้สำหรับระบายสีเหลือง เหมาะสำหรับเครื่องแต่งกายลำลอง

ลาย Heirloom Modern ลวดลายดอกไม้ในฤดูร้อน โทนสีสว่างสดใส แสดงความสนุกสนานสไตล์คนเมืองวัสดุผ้าฝ้าย เป็นเนื้อผ้าที่สวมใส่สบายและให้ความรู้สึกเป็นทางการ โทนสีประกอบด้วย สีพื้นฐานคือสีขาว สีครีม สีแฟชั่นคือสีม่วงอ่อนไปจนถึงม่วงเข้มและสีเหลือง วิธีการสร้างลายใช้ดินสอร่างเป็นรูปดอกไม้ จากนั้นระบายสีโดยใช้พู่กันจุ่มสีครีมสร้างลวดลายดอกไม้และสีม่วงไล่ระดับจากอ่อนไปเข้ม ตรงกลางดอกไม้ระบายสีเหลือง เหมาะสำหรับเครื่องแต่งกายชุดทำงาน

ลาย Weathered Florals ลวดลายและโทนสีจากทิวทัศน์เขตร้อน วิถีชีวิตชาวเลที่ทันสมัย การพักผ่อน โทนสีประกอบด้วย สีพื้นฐานคือสีเทาอ่อนไปจนถึงสีเทาเข้ม สีแฟชั่นคือสีชมพู วิธีการสร้างลาย สร้างแม่พิมพ์บล็อกสกรีนตามลวดลายนำสีบาติกไปผสมด้วยโซเดียมอัลจิเนตเป็นการทำให้สีมีความเข้มข้นขึ้น จากนั้นนำมาสกรีนลงบนผ้าเริ่มจากสีอ่อนไล่ระดับไปจนถึงสีเข้ม และสีชมพู ก่อนการสกรีนสีในระดับต่อไปต้องรอให้สีที่ลงก่อนแห้งสนิท จากนั้นเพิ่มการสลับสี เหมาะสำหรับเครื่องแต่งกายชุดงานเลี้ยงสังสรรค์

วิธีการสร้างลายทั้ง 3 ลาย เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการ ต้องเคลือบน้ำยาซิลิเกตเพื่อให้สีติดคงทนตามวิธีการทำผ้าบาติกทั่วไป ผลจากการพัฒนาลวดลายผ้าบาติกกลุ่มตัวอย่างได้ผลิตผืนผ้าบาติกลาย Weathered Florals เพิ่มเติมเพื่อการจำหน่าย โดยทำการปรับเปลี่ยนสีสนให้มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกให้กลุ่มผู้บริโภค สามารถสร้างรายได้เพิ่มให้กับกลุ่มผลิต

ภาพ 8 ผ้าบาติกที่กลุ่มตัวอย่างได้ผลิตและจำหน่ายสร้างรายได้เพิ่ม ที่มา : นวัตกรรม อุมาศิลป์

การพัฒนาเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมที่สามารถใช้ในชีวิตประจำวัน

การพัฒนาด้านรูปแบบเครื่องแต่งกาย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีการตัดเย็บเครื่องแต่งกายแฟชั่นสำหรับสตรีในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจัดจำหน่ายให้กับกลุ่มผู้บริโภคทั้งในสถานที่ผลิตเองและการออกร้านแสดงงานต่าง ๆ โดยเฉลี่ยปีละ 2 ครั้ง ที่หน่วยงานภายนอกติดต่อเข้ามาและกลุ่มลูกค้าจำนวนมากนิยมเลือกซื้อ เครื่องแต่งกายมุสลิมปัจจุบันมีความทันสมัยมากขึ้น ความต้องการของผู้บริโภคมีความหลากหลายและนิยมเครื่องแต่งกายที่สวมใส่สบาย มีความคล่องตัวไม่ว่าจะอยู่ในโอกาสใด การแต่งกายของสตรีมุสลิมยังคงความสวยงาม สดใส มีเอกลักษณ์ประจำตัวของการแต่งกายตามหลักการของอิสลาม โดยมีการสวมใส่ฮิญาบ ดังนั้นการพัฒนาเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิม ต้องสอดคล้องกับหลักการของอิสลามและให้ตรงกับความต้องการของสตรีมุสลิมดังนี้

1. เครื่องแต่งกายลำลอง (Casual Wear)

ภาพ 9 เครื่องแต่งกายลำลอง
ที่มา : www.style.com

ภาพ 10 เครื่องแต่งกายลำลองสำหรับสตรีมุสลิม
ที่มา : ตะวัน ตันยะแผละ

เครื่องแต่งกายลำลอง (Casual Wear) เป็นเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในชีวิตประจำวันทั่วไป หรือชุดที่ใส่วันหยุดพักผ่อน โอกาสการสวมใส่ กลางวันหรือกลางคืน สวมใส่ในวันหยุดพักผ่อนสบายๆ เช่น ทำกิจกรรม งานอดิเรก สวมใส่ได้บ่อยครั้ง, โครงร่างเงา ไม่รัดรูปและไม่หลวม เหมาะแก่การเคลื่อนไหวในการทำกิจกรรม ความสั้นยาวตามยุคสมัย, วัสดุ เนื้อผ้าบางเบา ผ้ายืดหรือผ้าที่ผสมสเปนเด็กซ์ (Spandex) ผ้าถัก (Knit) ผ้าซาติน (Satin), กรรมวิธี การตัดเย็บไม่มีความซับซ้อน การตกแต่งเกิดจากกระบวนการตัดเย็บ และสีสันทากหลาย เนื้อผ้ามีลวดลายหรือไม่มีลวดลาย

เครื่องแต่งกายลำลองสำหรับสตรีมุสลิม ประกอบด้วย ฮิญาบ (Hijab Modern) รูปแบบผ้าสีเหลี่ยมที่ปกปิดทั้งศีรษะและช่วงลำคอ ไม่ปิดใบหน้า เลือกรูปแบบฮิญาบ (Hijab Modern) เนื่องจาก สตรีมุสลิมสมัยปัจจุบันนิยมกันมากในรูปแบบชุดลำลอง เสื้อ รูปแบบกึ่งเสื้อกึ่งชุดติดกัน (Dress Skirts) รูปทรงหลวมความยาวเลยเข่า ขอบแขนเลย ผ้าข้าง มีรอยตัดต่อช่วงลำตัวระหว่างผ้าซาตินสีพื้นและผ้าซาตินลวดลายบาติก ผสมผสานด้วยการใส่ร่วมกับเสื้อตัวในแขนยาวเพื่อให้ถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลาม กางเกง (Pants) รูปทรงหลวม ขาวยาว มีรอยตัดต่อช่วงปลายกางเกงระหว่างผ้าซาตินสีพื้นและผ้าซาตินลวดลายบาติก โอกาสการสวมใส่ (Relaxing) เน้นความคล่องตัวใช้กลางวันสำหรับวันพักผ่อนหรือเดินทางท่องเที่ยว งานทางศาสนาอิสลาม งานทำบุญสุนทานคือวันที่ทุกคนร่วมรับประทานอาหารอันคัมภีร์อัลกุรอานบริเวณหลุมฝังศพของญาติ

2. เครื่องแต่งกายชุดทำงาน (Business Wear)

ภาพ 11 เครื่องแต่งกายชุดทำงาน
ที่มา : www.style.com

ภาพ 12 เครื่องแต่งกายชุดทำงานสำหรับสตรีมุสลิม
ที่มา : ตะวัน ตันยะแหละ

เครื่องแต่งกายชุดทำงาน (Business Wear) ลักษณะส่วนใหญ่เป็นสูท มีความเป็นทางการ เรียบง่ายและสุภาพ เรียบร้อย โอกาสการสวมใส่ สวมใส่การทำงานกลางวัน การประชุม พบปะลูกค้า งานที่เป็นทางการ ดูภูมิฐานน่าเชื่อถือ ให้ความรู้สึกเป็นผู้นำ สะดวกในการเคลื่อนไหว, โครงร่างเงา ตามขนาดมาตรฐาน ตามยุคสมัยชุดรัดรูปพอดีตัวไม่หลวมไม่รัดจนเกินไป จนทำงานไม่สะดวก, วัสดุ เนื้อผ้าหลากหลายชนิดตามรูปแบบ ผ้าฝ้าย (Cotton) ผ้าไหม (Silk) ผ้าลินิน (linen) ผ้าไหมซาติน (Silk Satin) ผ้าไหมชีฟอง (Silk Chiffon), กรรมวิธี การตัดเย็บประณีตให้เข้ากับรูปร่างของผู้สวมใส่ สีสันทนสวยงาม เช่น ขาว เทา ดำ กรมท่า กากี น้ำตาล

เครื่องแต่งกายชุดทำงานสำหรับสตรีมุสลิม ประกอบด้วย อีญาบ คีมาร์ (Khimar) ผ้าสามเหลี่ยมแบบใหญ่ เลือกรูปแบบ คีมาร์ (Khimar) เนื่องจากสตรีมุสลิมปัจจุบันนิยมกันมากในรูปแบบชุดทำงาน วัสดุผ้าลินินสีพื้นและผ้าฝ้ายลวดลายบาติก เสื้อตัวใน (Shirt Shift) รูปแบบเสื้อเชิ้ต ตัวยาว ความยาวเหนือเข่า แขนยาว มีรอยตัดต่อช่วงบ่าไปจนถึงรอบแขน ปกเชิ้ต ติดกระดุมคอ 1 เม็ด รอยผ่าถึงรอยตัดต่อ วัสดุผ้าลินินสีพื้น เสื้อตัวนอก (Jacket Dress) รูปแบบเสื้อทรงแจ็คเก็ตสูท ความยาวเสื้อคลุมสะโพกกลาง แขนยาว ปกสูท ติดกระดุมหน้า 1 เม็ด วัสดุผ้าฝ้ายลวดลายบาติก กางเกงขายาวรัดรูป วัสดุผ้ายัด โอกาสการสวมใส่การทำงานกลางวัน ประชุม พบปะลูกค้า งานที่เป็นทางการ ดูภูมิฐานน่าเชื่อถือ สะดวกในการเคลื่อนไหว

3. เครื่องแต่งกายชุดงานเลี้ยงสังสรรค์ (Party Wear)

ภาพ 13 เครื่องแต่งกายชุดงานเลี้ยงสังสรรค์
ที่มา : www.style.com

ภาพ 14 เครื่องแต่งกายชุดงานเลี้ยงสังสรรค์สำหรับสตรีมุสลิม
ที่มา : ตะวัน ตันยะแหละ

เครื่องแต่งกายชุดงานเลี้ยงสังสรรค์หรือชุดปาร์ตี้ (Party Wear) ลักษณะส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องแต่งกายที่มีความหรูหรา โอกาสการสวมใส่ งานเลี้ยงพิธีแต่งงาน งานสังสรรค์ในหมู่เพื่อนที่มีรสนิยมและเข้าสังคมเดียวกัน งานแฟชั่นโชว์ งานเลี้ยงเปิดตัวสินค้า สถานที่จัดงานมักจะเป็นร้านอาหารที่ตกแต่งอย่างทันสมัย สถานที่กลางแจ้ง, โครงสร้างเงา เน้นสรีระตามลักษณะรูปร่างของผู้สวมใส่ พอดีตัว ชุดเดรสสั้นยาวตามสมัยนิยมหรือแนวโน้มแฟชั่น ชุดสวมใส่แยกชิ้นคือเสื้อชั้นบน สำหรับชั้นล่างเป็นกระโปรง กางเกง หรือชุดติดกัน (Dress), วัสดุ ผ้าที่มีความมันเงา ผ้าไหมชีฟอง (Silk Chiffon) ผ้าไหม (Silk) ผ้าไหมซาติน (Silk Satin) ผ้าฝ้าย (Cotton), กรรมวิธี รายละเอียดเกิดจากการตัดเย็บตกแต่งรายละเอียดพิเศษ และสีสันทนหลากหลายเนื้อผ้ามีลวดลายหรือไม่มีลวดลาย

เครื่องแต่งกายชุดงานเลี้ยงสังสรรค์สำหรับสตรีมุสลิม ประกอบด้วย ฮิญาบ เชย์ล่า (Shayla) ผ้าคลุมแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ใช้คลุมแบบพันรอบศีรษะติดด้วยเข็มกลัดบริเวณไหล่ เลือกรูปแบบเชย์ล่า Shayla เนื่องจากสตรีมุสลิมสมัยปัจจุบันนิยมกันมาก ในชุดงานเลี้ยงสังสรรค์ เสื้อ รูปแบบกึ่งเสื้อกึ่งชุดติดกัน (Dress Skirts) ทรงหลวม แขนเลยมือยัดต่อช่วงปลายแขนด้วยระบาย วัสดุ ผ้าลินินสีพื้น ผสมผสานด้วยการใส่ร่วมกับเสื้อตัวในแขนยาวเพื่อให้ถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลาม กระโปรง (Pencil Skirt) รูปทรงเข้ารูปพอดีตัว ความยาวถึงข้อเท้า มีจีบด้านหน้า ผ้าหลัง วัสดุผ้าฝ้ายลวดลายบาติก โอกาสการสวมใส่ งานเลี้ยงพิธีแต่งงาน งานทางศาสนาวันอิดิลฟิตรี วันที่กลับมาสู่การเว้นจากการถือศีลอดเป็นวันแห่งการรื่นเริงแต่ต้องอยู่ในขอบเขตการสังสรรค์ตามหลักการอิสลาม และวันอิดิลอัฎฮา เป็นการฉลองรื่นเริงเนื่องในความสำเร็จจากการประกอบพิธีฮัจญ์

สรุปผล

การแต่งกายจะแสดงความเป็นตัวตนของบุคคลว่ามีบุคลิกภาพและมีสไตล์การแต่งกายอย่างไร การแต่งกายย่อมต้องเหมาะสมและสามารถสวมใส่ได้ถูกกาลเทศะ การแต่งกายตามวิถีชีวิตสตรีมุสลิมจึงมีเอกลักษณ์ที่เป็นแบบฉบับของสตรีมุสลิมบนพื้นฐานของศาสนาอิสลามที่ต้องปกปิดมิดชิด สะอาด ประณีต เรียบร้อย สวยงาม เหมาะสมกับบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ไม่โอ้อวดเครื่องแต่งกาย หรือเผยให้เห็นเรือนร่างสามารถเห็นใบหน้าและฝ่ามือได้คือกฎเกณฑ์หลักของศาสนาอิสลามที่เป็นการแต่งกายของสตรีมุสลิม รวมถึงการมีฮิญาบหรือผ้าคลุมศีรษะของสตรีมุสลิม ที่ไม่ใช่แค่ผืนผ้าแต่หมายรวมถึงการสวมใส่ด้วยจิตวิญญาณแห่งการศรัทธาในศาสนา จากการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อลิสา หะสาเมาะ พบว่าการปฏิบัติต่อความแตกต่างหลากหลายของชุมชนไม่ว่าจะเป็นการพัฒนา “ยุทธศาสตร์สันติวิธี” ที่กำหนดนโยบายให้เคารพความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ในส่วนของชุมชนในพื้นที่เองก็สร้างช่องทางในการปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ ในกระแสสังคม โดยสังคมยังคงไว้ซึ่งการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมของตน และการร่วมกันหาวิธีในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นที่ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้และทำความเข้าใจซึ่งกันและกันสิ่งต่างๆ เหล่านี้เองจึงเปรียบเสมือน “การเปิดพื้นที่” พร้อมต่อการปรับตัวท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบและสันติ (อลิสา หะสาเมาะ. 2552. น. 205) ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาการแต่งกายตามวิถีชีวิตของสตรีมุสลิมในโอกาสต่างๆ และการสวมฮิญาบการแต่งกายในลักษณะต่างๆ ออกแบบลวดลายผ้าให้สอดคล้องกับหลักการและวิถีชีวิตที่สามารถสวมใส่เพื่อการเข้าสังคมร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่มีความแตกต่าง

การผลิตลวดลายผ้าตามความต้องการของกลุ่มจำนวน 3 ลาย คือ ลาย Watercolor Florals ลาย Heirloom Modern ลาย Weathered Florals และผลิตเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมจำนวน 3 ชุด ได้แก่ เครื่องแต่งกายลำลอง (Casual Wear) เครื่องแต่งกายชุดทำงาน (Business Wear) เครื่องแต่งกายชุดงานเลี้ยงสังสรรค์ (Party Wear) ทั้งลวดลายและเครื่องแต่งกายมีแนวทางการออกแบบตามแนวโน้มการออกแบบแฟชั่นปี ค.ศ.2014 สตรีมุสลิมสามารถใช้ได้ในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยผลิตเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิม ประกอบด้วย เสื้อ กระโปรง กางเกง และฮิญาบ ใช้วิธีการสร้างลวดลายด้วยเทคนิคบาติกแบบระบายและแบบสกรีนซึ่งมีความแตกต่างจากงานวิจัยของ ฮัยยาดี ตวนบอส และคณะ โดยใช้วิธีการสร้างลวดลายผ้าคลุมแบบสมัยนิยม พบว่า วิธีการสร้างลวดลายดังนี้ 1) นำผ้าคลุมมาพับเป็น 3 เหลี่ยม 2) นำแม่พิมพ์ลวดลายที่จัดเตรียมไว้มาตั้งบนผ้าคลุมที่พับไว้แล้วโดยวางไว้ด้านบนให้ลวดลายตรงกับใบหน้าของเราเวลาที่สวมใส่ 3) ใช้แม่พิมพ์ที่มีลวดลายชนิดต่างๆ มาวางบนผ้าคลุมแล้วหนีบด้วยเครื่องทำความร้อน วางไว้นานประมาณ 5 นาที จึงจะได้ ผ้าคลุมที่สวยงามตามสมัยนิยม (ฮัยยาดี ตวนบอส. บทคัดย่อ) งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้บริการวิชาการแก่สังคมออกแบบลวดลายและสร้างแบบตัดเครื่องแต่งกาย ณ. กลุ่มเก๋บาติก ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยดารินทร์ พรหมนิมิตร์ ประธานกลุ่ม ได้ถ่ายทอดกระบวนการพัฒนาผ้าบาติกและเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมตามแนวโน้มการออกแบบแฟชั่น ปี ค.ศ.2014 ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อการจำหน่ายสร้างรายได้เพิ่ม

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทย และเกิดขึ้นจากความร่วมมือของบุคคลหลายท่านทั้งสมาชิกในครอบครัว มิตรสหาย นักศึกษา ผู้ให้ข้อมูล สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนกลุ่มเป้าหมาย ขอขอบคุณทุกท่านที่ส่งเสริมและให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

เอกสารอ้างอิง

นฤมล ปิ่นวิสุทธิ. (2555). **สร้างสรรค์งานศิลปะ บนผืนผ้า (มัดย้อม-บาติก)**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

พัชรา (เสนาณรงค์) อุทิศวรรณกุล. (2550). **เอกสารประกอบการสอน Fashion Illustration**. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุพินศรี สายทอง. (2553). **ปาเต๊ะ : เทคนิคการออกแบบลวดลายบนสิ่งทอ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สาคร คันธโชติ. (2528). **การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

เสาวนีย์ จิตต์หมวด. (2531). **กลุ่มชาติพันธุ์ : ชาวไทยมุสลิม**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : กองทุนสง่าารุจิระอำพร.

ดาริน. วันฮิญาบโลก. **นิตยสารวาไรตี้ สื่อสัมพันธ์ของครอบครัวมุสลิม นิสาวาไรตี้**. 14 (137).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **ฮิญาบ**. สืบค้นเมื่อ 29 พฤษภาคม 2556, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ฮิญาบ>.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (28 ตุลาคม 2557). **แพชั่น**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2559 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/แพชั่น>.

สุชาติ เศรษฐมาลินี. บทบาทมุสลิมะฮ์ในโลกที่เปลี่ยนแปลงและสังคมที่เปลี่ยนไป. **บทความเรื่องสถาบันศาสนาวัฒนธรรมและสันติภาพมหาวิทยาลัยพายัพเชียงใหม่**. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2556, จาก www.islamhouse.muslimthaipost.com

อับดุลฆอนี บุญมาเลิศ.(2558).**การแต่งกายของมุสลิมะฮ์**. สืบค้นเมื่อ 20เมษายน 2561จากwww.islammore.com/view/940

อลิสสา หะสาเมาะ. (2552). **อัตลักษณ์ของชุมชนมุสลิมในตำบลเรือเสาะออก : ภาคใต้ของประเทศไทย**. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 5(2), 203-230.

ฮัยยาตี ตวนบอส และคณะ **ฮิญาบ : วิธีการสร้างลวดลายผ้าคลุมแบบสมัยนิยม กรณีศึกษา กลุ่มสตรี ชุมชนบ้านบูเกะกือจิ ตำบลบุกิต อำเภोजะเอยร์ จังหวัดนราธิวาส**. มหาวิทยาลัยราชภัฏ, นครศรีธรรมราช.